

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

var bred enighed om, at den animalske produktion skulle sikres bedre økonomiske muligheder end hidtil. Der er vel her i tinget bred enighed om, at fremtiden for landbrugs-erhvervet er nøje knyttet til den animalske produktion i modsætning til bl. a. kornproduktionen, som i høståret 1969-70 måtte støttes med endog meget store eksporttilskud.

Arbejdskraftsituationen i landbruget medfører, at mulighederne for fremmed medhjælp i de enkelte bedrifter er meget små. Søger vi med statslige midler at fremme en sammenlægning af landbrugsbedrifter ud over de nugældende 35 ha, som nu er den øverste grænse for fri sammenlægning og for jordkøbslån og byggelån, vil det medføre, at vi får flere landbrug af den størrelse, hvor arbejdet vil overstige den enkelte families samlede arbejdssevne. Hvis der holdes normal besætning på ejendommen, så vil en almindelig families arbejdssevne ikke række til. Vi kan i dag rundt omkring i landet se landbrugsejendomme, hvor stalddene står tomme. Der er mange små ejendomme, hvor besætningen er solgt og ejeren har fundet beskæftigelse uden for bedriften. Men der er også mange ejendomme i størrelsen omkring 50 ha og opad, hvor vi kan se selv moderne stalde med udmugningsanlæg, rørmalkning osv. stå tomme hen. Årsagen er ofte den, at det ikke har været muligt at få en fodermester eller anden medhjælp, og ejeren har ikke kunnet magte både mark og stald alene. Vil vi stimulere den dyriske produktion, og det var jo det, der var den gennemgående linje fra i foråret, så må vi erkende de faktiske forhold. Tallene viser tydeligt, at den dyriske produktion i overvejende grad har sit tyngdepunkt i familiebrugene op til omkring de 30-40 ha, alt efter jordens bonitet og egnethed til husdyrhold.

Jeg vil i øvrigt gerne tilføje, at de 35 ha ikke er et helt fast tal for den frie sammenlægning og jordkøbslån og byggelån. De 35 ha er som bekendt middelgod jord, og jeg har forstået, at grænsen administreres ret liberalt i opadgående retning.

Efter det radikale venstres opfattelse vil der også i fremtiden være brug for landbrug af meget varierende størrelse. De mindre vil koncentrereres om den animalske produktion, og de store — og det vil sige de meget store

med de tekniske hjælpemidler, der i dag er til rådighed — vil slå ind på korndyrkning og anden planteproduktion.

Siden 1960 — det er nævnt af andre — har vi fået 56.000 færre selvstændige landbrug her i landet. Stærkest er reduktionen sket på øerne, mindst i Jylland. Det samme forhold med de for få unge, der i dette efterår har søgt ind på landbrugsskolerne, et antal på mellem 900 og 1.000, har naturligvis givet anledning til mange bemærkninger om erhvervets muligheder og om behovet for en ændret jordbrugspolitik. Er det for stram en jordbrugspolitik, vi fører? Holder netop den stramme jordbrugspolitik de unge væk fra erhvervet? Og kan en friere linje på dette område tænkes at ville tiltrække de unge? Ofte har vi vel den største sikkerhed, hvis vi spørger de unge selv. I denne sommer holdt Danmarks Landboudom vistnok sin første kongres, hvor man gik i gang med en dybdeboring over et par dage af landbrugets problemer. Jeg har her et interview, der har været med formanden for Danmarks Landboudom, den energiske og fremsynede Peder Nygaard. Han blev interviewet i det fynske Morgenposten, og jeg har et referat af dette interview i Husmandshjemmet af den 14. maj 1970. Man spørger Peder Nygaard om landbrugets fremtidsmuligheder, og han siger:

„Fremtidens landmand vil bryde med det mønster, der hidtil har været gældende. Næmlig den traditionelle opfattelse af den alsidige driftsform med den nære harmoni mellem bygninger og areal.

Med andre ord vil den måde, der skal drives landbrug på, blive helt uafhængig af jord og bygninger. F. eks. vil det ske med store stalde på et lille areal“.

Intervieweren spørger videre:

„Hvad siges der så farvel til?

— Til et rent kornavlende landbrug. Fremtiden ligger nemlig i den animalske produktion. Her vil man møde helt nye rationelle byggeformer. Hurtigt opstillede staldlokaler og dermed billigere byggeri.“

Jeg er ganske enig i disse betragtninger, som formanden for Danmarks Landboudom fremsætter. De fortæller et og andet om, hvilket syn Danmarks unge landmænd har på disse sager.

Et af de spørgsmål, som vi har været inde på, og som vel skal drøftes, er arealtilliggen-